

Domaljevac: Malo posavsko selo koje plijeni pozornost

29. prosinca 2020.



Uz brojne mještane koji žive na rodnoj grudi domeljavačka dijaspora je jako živa. Veliki je broj projekata koje nude svom selu, a Susret dijaspore polako prerasta u tradiciju i uskoro bi mogao biti reprezentativni posavski događaj, baš kao i manifestacija Domlječka tkanica. Središnji događaj u Domaljevcu je ipak blagdan Svete Ane, zaštitnice ovoga mjesta, kada se u ovo selo svrati i staro i mlado i kada Domaljevac više liči na mali Pariz nego na prosječno posavsko selo.

Piše: Anto PRANJKIĆ

Kad se iz Orašja uputite prema Šamcu morate proći nekoliko hrvatskih sela, a najveće među njima je Domaljevac, središte općine Domaljevac-Šamac, mjesto koje krasi lijepe i moderne kuće te brojni rezultati kako na društvenom tako i na sportskom planu. Domaljevac-Šamac je jedna od tri posavske općine koje su pripale Federaciji BiH i imaju lokalnu upravu. Općina je to koja, iako vrlo mala, ipak uspijeva odolijevati ovom zlom vremenu i niže brojne rezultate, ali unatoč svemu ljudi se slabo vraćaju u ona mjesta koja su porušena i raseljena.

-Hrvatska sela koja su ostala u sastavu Republike Srpske doista nemaju nikakve perspektive. Od RS nema sredstava za obnovu i koliko je meni poznato, nitko nikada nije dobio nikakva sredstva. Drugi je problem što se jednostavno ovdje nema posla niti bi ga tko nama Hrvatima dao, kaže Mijo Abramović, koji se rodio u Grebnicama, a već 20 godina živi u Austriji i nastavlja:

- Svi mi volimo doći, ali nemamo kuda. Žao mi je što se ima osjećaj da se za nas nitko ne brine. Vjerojatno nije tako, ali tako izgleda. U zadnje vrijeme ljudi gube nadu pa su sve češće ponude za prodaju kuća i obiteljskih ognjišta, što je za nas Hrvate pogubno, kaže on.

Ipak, u samom Domaljevcu situacija je mnogo drugačija. Ljudi odavde nisu ni išli tijekom rata. Kao i u Orašju mještani su živjeli u svojim kućama i za vrijeme Domovinskoga rata, a selo je bilo na prvoj crti obrane. Žene i djeca živjeli su zajedno s braniteljima. Živjeli i radili. Kuće su obnovljene. Nekoliko je privatnih tvrtki, a nekoliko desetaka plastenika, jer plodna posavska zemlja ipak daje mnogo.

-I za vrijeme Domovinskoga rata mi smo obrađivali svoju zemlju. I onda kad su granate padale svugdje oko nas nismo prestajali raditi i zalagati se za svoje. Nas je pokrenuo Mato Pejić koji je postavio prvi platenik. Nakon njega mnogi smo isto učinili i isplatilo nam se. Prvih godina smo prodavali po našim mjestima a jedno vrijeme proizvode smo nosili i na tržnicu Arizona, kaže Ivan Jakobović i napominje kako su poduzetnici ovdje korektni jedni prema drugima i pomažu se koliko mogu.

Lijepo je vidjeti ovdje u Posavini i djecu. Sreli smo nekoliko pučkoškolaca za vrijeme igre. Kažu sve je dobro. No, veliki problem na ovom području jesu područja koja nisu razminirana:

-Ni nama djeci nije lako. Ne daj Bože da nam lopta ode u minirani dio, dio kaže 12-godišnji Anto i naglašava da je u Domaljevcu dobra stvar što se ljudi brinu za svoje mjesto i za svoju djecu. Ulaže se u sport. Imamo mogućnost trenirati nogomet i odbojku.

Odbojka je inače najpopularniji i najtrofejniji sport u Posavini. Desetljećima su klubovi iz Posavine bili najbolji u bivšoj državi, a prije desetak godina Posavina je imala i prvake sve tri lige koje su egzistirale: brčansko Jedinstvo bilo je najbolje u Ligi Republike Srpske, Hrvatski dragovoljac u Ligi Herceg-Bosne, a Jedinstvo Rahić u Federaciji BiH. Uz to, značajne uloge u vrhu liga igrale su momčadi poput domaljevačke Mladosti i modričke Optime.

-Naša Mladost igrala je i Kup CEV 1998. godine, plasiravši se među sedam najboljih ekipa Europe. Iz tog perioda čuvane su pobjede protiv Olimplakosa, Luxemburga i Neseledea iz Nizozemske, zapisao je domaljevački „kroničar“ Đuro Kesić Pole, jedan od osnivača kluba. Za ovaj posavski odbojkaški klub igrali su i reprezentativci Latvije, Rusije, Moldavije, BiH, Hrvatske i Turske.

Još jedna Mladost brani boje svoga Domaljevca i to u nogometu. Danas je to prilično podmlađena momčad koju uspješno vodi bivši omladinski reprezentativac BiH Matijas Pejić, koji se zdušno zalaže da od kluba napravi nešto više. Barem dio onoga što su ovom selu podarili odbojkaši. No, postoji jedan nogometaš koji je proslavio Domaljevac. To je nogometni internacionalac Darko Matić, koji danas igra u Kini.

Ne možemo a ovom prigodom ne spomenuti i i jedno veliko novinarsko ime. Novinar Hine Pejo Gašparević je Domaljevcu udahnio i jednu drugu crtu. Svojim je nesebičnim i profesionalnim radom zaslužio niz nagrada najvišega ranga, a nedavno ga je odlikovala i bivša predsjednica Republike Hrvatske Kollnda Grabar-Kitarović.

Uz brojne mještane koji žive na rodnoj grudi domeljavačka dijaspora je jako živa. Veliki je broj projekata koje nude svom selu, a Susret dijaspore polako prerasta u tradiciju i uskoro bi mogao biti reprezentativni posavski događaj, baš kao i manifestacija Domlječka tkanica. Središnji događaj u Domaljevcu je ipak blagdan Svete Ane, zaštitnice ovoga mjesta, kada se u ovo selo svrati i staro i mlado i kada Domaljevac više liči na mali Pariz nego na prosječno posavsko selo.

Za Hrvate ovog dijela Posavine veliki problem predstavlja loš pristup vlasti iz Šamca. Tamo se vratio mali broj Hrvata. Župna crkva u gradu je obnovljena, ali nema gotovo nikoga. Župnik nekada dođe samo nedjeljom. Kuća više nema. I ostaci se više ne vide. Tek poneka ruševina izviruje. Povratka nema. I zanimanje kako godine prolaze kopni. Ljudi su se nakon punih 28 godina pokušaja da obnove domove i da se vrate shvatili da to ipak nekome nije po volji, a živjeti se mora. Posavski narod nije naučio živjeti bez rada, pa su zasukali rukave i radili i u krajevima u kojima su se nastanili izgradili nove kuće. No, ljubav prema rodnom kraju ne kopni. Postali su svjesni da se vratiti na ovaj način neće, ali se ne predaju zbog predaka, koji su živote dali.

-Mi svi volimo svoj rodni kraj i posjećujemo ga kad možemo. Moji su roditelji pokopani u Tišini i moja je sveta obveza posjećivati groblja. Dok god budem mogao to ću činiti, a da nije lagano gledati natpis našega mjesta na ćirilici, moram priznati da nije, kaže Mato Pavić i napominje da je zato jako dobro što su se ljudi s ovoga područja organizirali u iseljeništvu i dijaspori te ne zaboravljaju svoje korijene kroz način čuvanja tradicije i običaja.